

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa (6.lk)

**Opettajan uranaikaisen
arviointiosaamisen kehittyminen –
koulutusosio 2**

**Sari Muhonen
Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu
sari.muhonen@viikinnormaalikoulu.fi**

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 3–6

Ohjaava ja rohkaiseva palaute:

“Musiikin opetuksessa oppilaat tarvitsevat ohjaavaa ja rohkaisevaa palautetta erityisesti yhteistoiminnan ja musiikillisten taitojen harjoittelemisessa. Palaute ohjaa jokaista oppilasta hahmottamaan musiikkia ja musiikkikäsitteitä sekä kehittämään toimintaansa ryhmän jäsenenä suhteessa soivaan musiikilliseen kokonaisuuteen.”

(OPS2014, s. 265)

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 3–6

Osaamisen taso:

“Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen taso 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä.”

(OPS2014, s. 265)

Oppimisen arvioinnin luonne musiikissa

- arviointi on osa oppimista (formatiivinen ja summatiivinen arviointi)
- tavoitetietoisuus tärkeää
- jatkuva kehittävä palaute auttaa arvioimaan etenemistä tavoitteiden suunnassa (feeding forward)
- jatkuva dokumentointi arvioinnin tukena

Arvioinnin haasteellisuus musiikissa

Opettaja johtaa usein toimintaa aktiivisesti: innostaa ja rohkaisee, organisoii, pitää yllä sykettä, soittaa/laulaa mukana, ohjaa partituurista, antaa palautetta...

- MISTÄ AIKA ARVIOINTIIN JA DOKUMENTOINTIIN?
- MITEN TUNNISTAA YKSILLÖLLINEN OPPIMISEN EDISTYMINEN?
- KUINKA HALLINNOIDA ARVIOINTIDATAA?

Pedagogisten ratkaisujen merkitys. Kuinka voisin...

Tavoitteet arvioinnin lähtökohtana - päätaoitealueet (1-2lk / 3-6lk / 7-9lk)

- Osallisuus (T1 / T1 / T1)
- Musisointi ja luova tuottaminen (T2-4) / Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen (T2-5 / T2-7)
- Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito (T5-6 / T6-7 / T8-9)
- Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa (T7 / T8 / T10-11)
- Oppimaan oppiminen musiikissa (T8 / T9 / T12)

Arkipäivänen arviointi, esimerkki

Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen

- 6.lk
- opetuksen tavoite T2: ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimen soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä
- sisältöalueet S1-S4
- laaja-alaisen osaamisen alue L2 – Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu)

Asetetaan opiskelulle konkreettinen tavoite ja arvioidaan tavoitteessa etenemistä sekä sen saavuttamista -> arviointi on osa oppimista.

- Tieto- ja taitotavoite, oppimaan oppimisen tavoite, esim.:
- Osaan muodostaa sävelaskelkaavaa käyttäen soinnut D, Em ja A koskettimilla
- Osaan säestää laulun ainakin D, ja A-soinnuilla, ekstrana Em
- Osallistun musisointiin-> soitetaan pareittain koskettimistoilla
- Vertaispalaute ja opettajan ohjaava palaute sekä itsearviointi (esim. peukulla, arviointilomakkeella)
- Dokumentointi (äänite, video, mustiinpanot...)

Monipuoliset menetelmät arvioinnissa

Jatkuva kehittävä palaute auttaa arvioimaan etenemistä tavoitteiden suunnassa ja pitää opettajankin "kartalla" siitä, miten oppiminen etenee.

- Luodaan pedagogisia tilanteita, jotka mahdollistavat myös yksilölliset kohtaamiset.
- Luodaan pedagogisia tilanteista, joissa palautetta annetaan yhteisesti (esim. Omia sävellyksiä kuunnellessa yksi ryhmä antaa palautetta toiselle tavoitteiden suunnassa.)

Jatkuva oppimisen edistymisen dokumentointi tekee oppimista näkyväksi oppijalle sekä opettajalle.

- Oppilaiden tavoitteiden asettelut, itsearviointit, äänitteet ja musisointitaltoinnit, nuotit, räpit, rytmitehtävät, kokeet, esitelmät, slideesitykset, musiikkikansiot Drivessä tai "3D"
- Open muistiinpanot opekirjaan, wilman arviointilehdille, kännyyn, nuottien reunaan, Driven kommentointiosioihin -> vuoden varrella kerätyn arviointitiedon kokoaminen "master-arviointipaikkaan"

Lukuvuosiarviointi

- syksyn aluksi vuositavoitteet yhteisesti läpi
- oppilaan omat tavoitteet
- keskustelu kahden kesken: missä mennään, missä kirittävää

"Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä." (OPS2014, s. 265)

Musiikin arviointikriteerit 6. vuosiluokan päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten

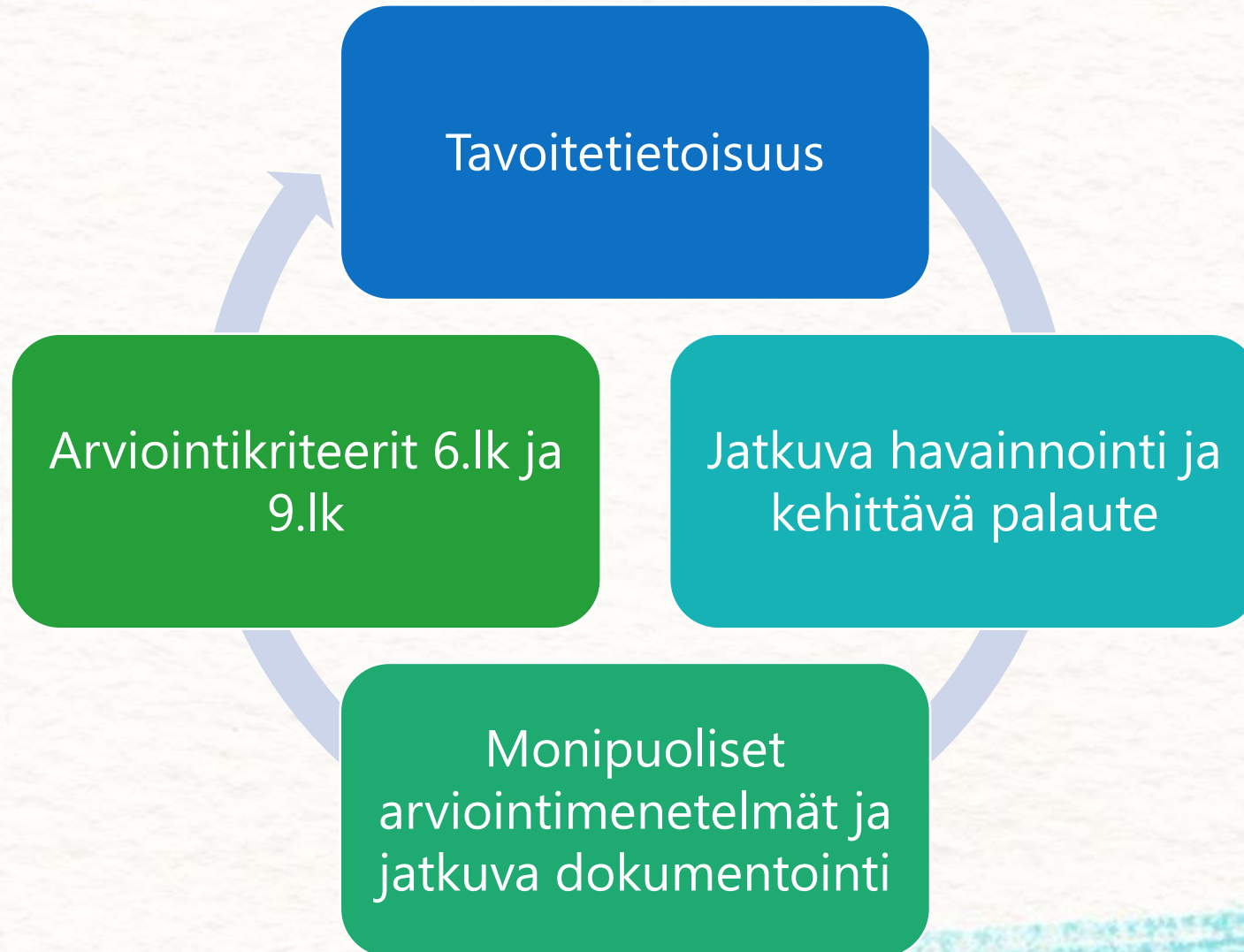
Kriteeriperustainen arviointi

Opetushallitus laatii tarkemmat arvioinnin kriteerit eri oppiaineisiin vuoden 2019 aikana, ensin päättöarviointia varten, sitten 6. vuosiluokan päätteeksi. Tällä hetkellä on olemassa hyvän osaamisen kuvaukset (arvosana 8).

Taulukko (osa taulukosta), ks. OPS2014, s. 265

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen
Osallisuus			
T1 rohkaista oppilasta osallistumaan yhteismusisointiin ja rakentamaan myönteistä yhteishenkeä yhteisössään	S1-S4	Musiikilliset yhteistyötaidot	Oppilas ottaa huomioon ryhmän muut jäsenet yhteismusisoinnissa.
Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen			
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen sekä kehittämään keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoaan musisoivan ryhmän jäsenenä	S1-S4	Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Oppilas osallistuu yhteislauluun ja -soittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.
T3 kannustaa oppilasta keholliseen musiikin, kuvien, tarinoiden ja tunnetilojen ilmaisuun kokonaisvaltaisesti liikkuen	S1-S4	Musiikki liikunta	Oppilas liikkuu musiikin mukaan ja käyttää kehoaan musiikilliseen ilmaisuun.
T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä	S1-S4	Musiikin kuuntelu	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.
T5 rohkaista oppilasta improvisoimaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen	S1-S4	Luovan musiikillisen ajattelun ilmaiseminen eri keinoin	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

Oppilaan oppimisen arvioinnin arki musiikissa

"Oppilaiden käsitys itsestään musiikillisina toimijoina rakentuu myönteisten oppimiskokemusten kautta."

(OPS2014, s. 263)

Opettajan uranaikaisen arviointiosaamisen kehittyminen – koulutusosio 2

<http://www.ops2016.fi/ops2016/arviointi2018.html>

Kiitos!

sari.muhonen@viikinnormaalikoulu.fi